

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 84/05-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., bytom H., ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 268/95 a Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 62/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. októbra 2004 doručená sťažnosť J. Š., bytom H. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Topoľčany (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 268/95 a Krajského súdu v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 62/2004.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka namietala porušenie svojich označených základných práv postupom okresného súdu v jej veci „o reštitučný nárok na náhradu za škody v zmysle §§ 14, 15 a 16 zák. č. 229/91 Zb.“ vedenej pod spisovou značkou 5 C 268/95 a tiež postupom krajského súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu č. k. 5 C 268/95-410 z 12. januára 2004 v konaní vedenom na odvolacom súde pod sp. zn. 9 Co 62/2004.

Sťažovateľka v relevantnej časti svojej sťažnosti sa domáhala vyslovenia porušenia označených základných práv a trvala na tom, aby jej „bola priznaná nemajetková ujma za 13 ročné vymáhanie reštitučného nároku aspoň vo výške 150 000 Sk a aby ústavný súd zaviazal okresné a krajské sudy vybaviť reštitučné žaloby prednostne a hlavne rýchlo v lehote 6 mesiacov.“

II.

Ústavný súd zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 5 C 268/95, ktorý mu bol predložený 9. mája 2005, zistil nasledovné skutočnosti.

Sťažovateľka sa žalobným návrhom zo 7. decembra 1995 domáhala zaplatenia reštitučných nárokov na náhradu podľa § 14, § 15 a § 16 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov od pôvodne žalovaných P. d. S., mesta P. a Slovenského pozemkového fondu. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 5 C 268/95–410 z 12. januára 2004 žalobný návrh sťažovateľky zamietol a zaviazal ju zaplatiť odporcovi náhradu trov konania a tiež náhradu trov konania štátu. Písomné vyhotovenie uvedeného rozhodnutia bolo účastníkom konania doručené 23. februára 2004. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka 1. marca 2004 odvolanie. Následne bolo odvolanie sťažovateľky zaslané odporcom na vyjadrenie a 15. marca 2004 bola vec doručená krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky.

Dňa 16. apríla 2004 doručila sťažovateľka krajskému súdu doplňujúce podanie k svojmu odvolaniu a 11. novembra 2004 navrhla odvolaciemu súdu, aby bola oslobodená od súdnych poplatkov za odvolanie, pričom svoje sociálne pomery dokladovala aj potvrdením o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 27. októbra 204 konajúci sudca krajského súdu nariadil pojednávanie vo veci na 11. november 2004, na ktorom krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co 62/04-459 rozhodol o odvolaní sťažovateľky tak, že napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Topoľčany č. k. 5 C 268/95-410 zmenil, odporcu zaviazal zaplatiť sťažovateľke 160 746 Sk bezúročne a rozhodol aj o náhrade trov konania. Tento rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňom 18. apríla 2005.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv lebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...)

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 268/95 a Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 62/2004 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Pokiaľ sťažovateľka predmetnou sťažnosťou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 268/95, bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a teda aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza

k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

Sťažovateľka v sťažnosti, ktorá bola ústavnému súdu doručená 26. októbra 2004, namietala porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 268/95. Z obsahu zapožičaného súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu tvrdené porušovanie označeného základného práva sťažovateľky na okresnom súde už netrvalo. Konanie, v ktorom malo dochádzať k zbytočným prietahom, bolo už skončené najneskôr 23. februára 2004.

Tento skutkový stav bol základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Pokiaľ sťažovateľka predmetnou sťažnosťou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 62/2004, bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02).

Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnosti postup krajského súdu v konaní od 15. marca 2004 do 11. novembra 2004 považovať za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle citovaného článku ústavy a dohovoru. S ohľadom na tieto skutočnosti neprichádza teda do úvahy, aby ústavný súd namietaný postup krajského súdu mohol po prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie označených práv sťažovateľky.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2005